

Overzicht ingekomen zienswijzen gemeenten programmabegroting 2027

Gemeente	Zienswijze	Reactie DB op ingekomen zienswijze
Asten	Zoals wij u al in 2024 en 2025 hebben meegedeeld laat onze begroting vanaf 2027 tekorten zien. In 2025 is het proces 'Asten in Balans' opgestart met als doel een structureel sluitende meerjarenbegroting. Na het proces Asten in Balans zijn er een aantal ontwikkelingen geweest die grote invloed hebben op de meerjarenbegroting. De meerjarenbegroting is nu niet meer sluitend. Er blijft een flinke financiële klus te klaren. Pijnlijke keuzes zijn onvermijdelijk zowel voor de korte als de langere termijn. Naar aanleiding van de structurele tekorten hebben we bij de Begroting 2025 en 2026 van de GR-en hierover al een zienswijze ingediend. De tekorten van onze gemeente kunnen we niet alleen opvangen, alle verbonden partijen ondervinden als verlengd bestuur ook de gevolgen hiervan. In onze eerdere zienswijze hebben wij u gevraagd om bij het opstellen van de begroting 2027 met het bovenstaande scenario rekening te houden en om specifieke en goed onderbouwde keuzemogelijkheden in beeld te brengen. Wij constateren dat met deze eerdere zienswijze rekening is gehouden. In 2025 is het proces tot heroriëntatie op de GGD-taken in gang gezet. Wij zijn in dit proces zowel ambtelijk als bestuurlijk goed meegenomen. Dit proces loopt in 2026 nog door en is daarom nog niet verwerkt in de begrotingsvoorstellen. Het is te verwachten dat de heroriëntatie leidt tot verschuivingen in het basistakenpakket, met gevolgen voor de begroting. Wij verzoeken het Algemeen Bestuur om de gemeente Asten en de gemeenteraad goed te blijven betrekken bij de gevolgen en tijdig te informeren over de aanstaande verandering.	Wij danken u voor uw zienswijze. Met het presenteren van de Programmabegroting 2027 is een sluitende begroting gepresenteerd, met daarin volop aandacht voor kosten en kostenontwikkelingen. Wij begrijpen uw verzoek om besparings-scenario's uit te werken, echter dergelijke verzoeken herkennen we slechts in beperkte mate in andere ontvangen zienswijzen. Acties om besparingsscenario's uit te werken zullen worden genomen zodra het bestuur besluit tot het vaststellen van een besparingsopdracht. Een dergelijke opdracht is momenteel niet aan de orde.

	Verder is het positief om te zien dat incidentele financiële meevallers zoals in de afrekening van de jaarrekening 2025 (bedrag nog nader te bepalen) en in de 1ste begrotingswijziging 2026 (€ 11.792, -) ten gunste worden gebracht van de deelnemende gemeenten. Dat is in lijn met onze eerdere zienswijzen en in het kader van Asten in Balans waarderen wij deze ontwikkeling. Ondanks bovenstaande ontwikkelingen stijgt onze bijdrage in 2027 met € 12.991, - door de geraamde kostenindexering in 2027 van 2,7757o. Daarnaast laat de meerjarenraming een verdere structurele stijging zien tot €74.762, - in 2030 ten opzichte van de huidige meerjarenraming, als gevolg van onder andere indexering en de verwachte groei van het inwoneraantal. Hiermee neemt het financiële beslag van de GGD op de gemeentelijke begroting de komende jaren verder toe. Wij begrijpen de uitdagingen waar GR GGD Brabant-Zuidoost voor staat en dat besparen niet eenvoudig is. Ondanks de financiële opgaven waar zowel gemeenten als gemeenschappelijke regelingen voor staan, verwachten wij dat u rekening houdt met de financiële positie van gemeenten en besparingen realiseert. Wij verzoeken u om mogelijke besparingen via scenario's aan de deelnemers voor te leggen zodat hier een goede inhoudelijke afweging in kan worden gemaakt.	
Bergeijk		
Best	Ingestemd	
Bladel	Geen zienswijze	

Cranendonck	De wijze van Indexeren De indexeringsystematiek is door het Algemeen Bestuur (AB) GGD Brabant-Zuidoost recent vastgesteld. Deze indexeringsmethodiek zorgt voor een scheefheid in draagkracht: waar GR-en vooraf volledig worden gecompenseerd voor kostenstijgingen, ontvangen gemeenten slechts een vergoeding op basis van de bbp-systematiek. Omdat binnen GR-en bovendien geen nacalculatie plaatsvindt, lopen zij vrijwel geen financieel risico en worden eventuele meevallers slechts beperkt en achteraf verrekend. Dit geheel leidt structureel tot hogere lasten voor gemeenten. Daarom vragen wij om in samenwerking met de stakeholders de mogelijkheden van nacalculatie op basis van beide methodieken te onderzoeken én op basis van de uitkomsten afspraken te maken om nadelige verschillen, vanuit solidariteit, evenredig Naar draagkracht van gemeenten en GR-en te verdelen. Daarbinnen kan op basis van de financiële uitdagingen waarvoor de gemeenten staan zo nodig een discussie gevoerd worden over inhoud, taken en uitvoeringsniveau.	Na zorgvuldige afwegingen in het onderzoek indexeringsmethodiek 4GR, waarin ook volop aandacht is besteed aan de verschillende methodieken, heeft het bestuur in het overleg van april 2026 besloten om in te stemmen met het handhaven van de bestaande indexerings-methodiek. Dit met de volgende aanscherpingen: a) de gemeenschappelijke regelingen (4 GR) stellen jaarlijks een evaluatie op van de werkelijke ontwikkeling van de loonkosten, afgezet tegen de ontvangen loonindexering b) indien er afwijkingen zijn tussen de ontvangen indexering en de werkelijke loonkostenontwikkeling zal dit niet zonder expliciete bestuurlijke besluitvorming worden omgezet in nieuw beleid c) indien een gemeenschappelijke regeling aan het einde van het jaar een positief resultaat heeft behaald, wordt terugbetaald aan de deelnemers, tenzij het bestuur anders besluit d) bij de toepassing van de aanscherpingen b en c worden de kader stellende beleidsafspraken over de minimale en maximale omvang van de algemene reserve van de 4GR in acht genomen zodat de algemene reserves van de 4GR binnen de kader stellende bandbreedte blijven.
-------------	--	--

	Ontwerp Programma begroting 2027 De gemeenteraad constateert dat de ontwerp Programmabegroting 2027 een actualisering is van de Programmabegroting 2026, waarin een aantal ontwikkelingen zijn verwerkt: • Een raming van de algemene index voor 2027 voor loonkosten en materiële kosten van 2,775% • Een raming van het volume contracttaken Publieke Gezondheid (PG) voor gemeenten; • De Rijksmiddelen voor de uitvoering van de Covid-19 vaccinatiecampagnes • De uitkomsten van de evaluatie van de indexeringsmethodiek 4GR. Zoals in de aanbiedingsbrief staat zijn twee belangrijke ontwikkelingen nog niet verwerkt in deze Programmabegroting 2027: • De verdere gevolgen van de heroriëntatie op het takenpakket van de GGD Brabant-Zuidoost • De impact van de per 31 maart 2026 af gelopen CAO Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (SGO). De raad vraagt aandacht voor tijdige bekendmaking van de financiële (meerjarige) impact van deze twee ontwikkelingen door middel van wijzigingsvoorstellen op deze Programmabegroting voor 2027.	Wij beschouwen hiermee het onderzoek en besluitvorming van de indexeringsmethodiek als afgerond en zullen conform bovenstaande handelen. Dit omvat daarmee niet het nog verder gaan onderzoeken van gevolgen ten opzichte van andere indexeringsmethodieken. De huidige CAO SGO heeft een looptijd tot en met 31 maart 2027. In het geval dat de heroriëntatie dan wel impact van een nieuwe CAO leidt tot materiele afwijkingen waarop aanpassing van de gemeentelijke bijdragen benodigd is, zal dit leiden tot een begrotingswijziging die vervolgens voor zienswijze zal worden voorgelegd.
--	---	---

Deurne	Geen zienswijze	
Eersel	Geen zienswijze	
Eindhoven	• Financieel gezien is deze ontwerp programmabegroting een actualisering van de begroting 2026, met daarin voor 2027 een geraamde kostenindexering van 2,775% verwerkt; • In deze Ontwerp Programmabegroting zijn de volgende aspecten niet verwerkt: - o Heroriëntatie GGD; - o De nog af te sluiten CAO SGO vanaf 1 april 2027 tot minimaal eind 2027. De huidige CAO loopt t/m 31 maart 2027. Reden hiervoor is dat de gevolgen hiervan nog niet bekend zijn; • Gelieve hiervoor aandacht te hebben en wijzigingen die hieruit voortkomen in de loop van 2026 te verwerken.	In het geval dat de heroriëntatie dan wel impact van een nieuwe CAO leidt tot materiele afwijkingen waarop aanpassing van de gemeentelijke bijdragen benodigd is, zal dit leiden tot een begrotingswijziging die vervolgens voor zienswijze zal worden voorgelegd.
Gemert-Bakel	Geen zienswijze	
Geldrop-Mierlo	Realistische financiële koers Wij vragen in het bijzonder aandacht voor een financieel beheersbare en realistische koers. Gelet op de aanhoudende druk op de gemeentelijke begroting vinden wij het van belang dat keuzes zorgvuldig worden afgewogen, er scherp wordt geprioriteerd en dat terughoudend wordt omgegaan met nieuwe structurele lasten. Daarbij achten wij uitbreiding of intensivering alleen passend wanneer nut, noodzaak, dekking en uitvoerbaarheid overtuigend zijn onderbouwd. Uitkomsten heroriëntatieproces De afgelopen anderhalf jaar heeft u een proces van heroriëntatie op uw kerntaken doorlopen. In uw voortgangsbrief van 4 november 2025 schetst u een planning waarbij u aangeeft dat er in het tweede kwartaal van 2026 financiële en strategische consequenties bekend zijn en dat er een koppeling met de begroting is gemaakt. Wij zijn dan ook verbaasd om in uw aanbestedingsbrief te lezen dat de gevolgen van de heroriëntatie echter nog niet zijn verwerkt in de ontwerp-begroting. Dit betekent namelijk dat eventuele financiële gevolgen op een later	De programmabegroting 2027 is in de periode januari/februari opgesteld om vervolgens in de eerste bestuurlijke overlegcyclus van de GGD te kunnen worden meegenomen. In diezelfde bestuurlijke overlegcyclus zijn ook besluiten genomen over de verdere uitwerking van de heroriëntatie GGD, waarna

	moment met een begrotingswijziging geregeld moeten worden. Gezien de druk op de gemeentelijke begroting is het onwenselijk dat hier bij het opstellen van onze eigen begroting voor 2027 geen rekening mee gehouden kan worden. Wij wijzen u er dan ook op dat wij enkel de financiële gevolgen van de voorliggende ontwerpbegroting in onze eigen begroting en meerjarenraming verwerken. Wanneer in de loop van 2026 blijkt dat aanvullende financiering van gemeenten nodig is als gevolg van de verdere uitwerking van de heroriëntatie, zullen wij hier zeer kritisch naar kijken. Tegelijkertijd horen wij ook graag waarom u de eerder geschetste planning niet heeft gehaald. En ook welk tijdspad nu precies gevolgd wordt. Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) In uw programmabegroting schetst u forse ambities op het vlak van de OGGZ. De diensten die de GGD in dit kader aanbiedt vallen echter onder tertiaire preventie en daarmee, in principe, buiten de scope van de door u gekozen koers als het gaat over uw kerntaken. Wij roepen u dan ook op om zich vooral op deze kerntaken te richten en deze naar behoren uit te voeren. Mocht u van mening zijn dat dit ondanks de gekozen koers toch onderdeel is van uw kerntaken, dan ontvangen wij graag uw argumentatie en het door het AB genomen besluit daartoe. Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) De GGD wordt op meerdere onderdelen binnen het AZWA gezien als logische uitvoerder of coördinator, ondanks dat nog niet helder is hoe deze inzet er concreet uit gaat zien. In uw financiële begroting hebt u hier dan ook geen rekening mee gehouden. Dit zien wij als een “risico” op wederom een (onnodig) begrotingsoverschot. Op basis van uw historische inzet	pas met die uitwerking gestart kon worden. Indien deze uitwerking leidt tot gevolgen voor de inwonerbijdrage 2027 kan dit in de volgorde van zaken niet anders dan in een begrotingswijziging volgend op de ontwerp programmabegroting worden voorgelegd. In de door het bestuur genomen besluiten over de heroriëntatie is opgenomen dat een aantal taken beëindigd gaan worden. Op dit moment is de GGD in gesprek met de betrokken gemeenten om deze taken op een zorgvuldige wijze te stoppen. Wanneer dit is afgerond kan gestart worden met de volgende fase. Wij gaan er van uit dat dit na de zomer van 2026 zal zijn. In de vergadering van het Algemene Bestuur van april is de beleidsnotitie heroriëntatie taken GGD besproken. Daarin stond ook dat taken binnen OGGZ voornamelijk primaire en secundaire taken bevatten, met een klein deel tertiaire taken. Er is daarom besloten door het Bestuur om de taak te houden binnen de GGD, mede door de toenemende problematiek rondom personen met verward gedrag. Het volgende is opgenomen in de Programmabegroting 2027 m.b.t. IZA/GALA en AZWA: “Financiële en beleidsmatige implicaties voor 2027:
--	---	---

	binnen de regionale IZA-samenwerking en op basis van de zaken die wél al bekend zijn binnen het AZWA, zijn wij van mening dat u in staat moet zijn om een inschatting te kunnen maken van de te verwachten (regionale) inzet, en daarmee ook van de te verwachten inkomsten. In het kader van realistisch begroten verwachten wij dan ook dat u hierover een post opneemt binnen uw programmabegroting 2027. Financiering lijkschouw De inzet van de GGD op dit vlak wordt bekostigd uit de gemeentelijke bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling GGD Brabant-Zuidoost. Deze is echter ontoereikend en werd tot op heden structureel gecompenseerd door het Rijk. Vanaf 2027 is er onduidelijkheid over (structurele) Rijkscompensatie, waardoor gemeenten gezamenlijk voor een eventueel tekort dreigen op te draaien. Hoe anticipeert de GGD hier op om te voorkomen dat dit gebeurt? En welke mitigerende maatregelen neemt zij daartoe? Daarnaast ontvangen wij graag een overzicht van het potentiële tekort wanneer Rijksfinanciering uitblijft, uitgesplitst naar de individuele gemeenten. Tot slot Wij verzoeken u ons overeenkomstig de Wgr schriftelijk en gemotiveerd te informeren over uw oordeel over deze zienswijze en de conclusies die u daaraan verbindt.	Volgens de landelijke en regionale documentatie blijven enkele onderdelen uit IZA/GALA tot eind 2026 doorlopen, waarna deze via AZWA en aanverwante afspraken (zoals het Hoofdlijnenakkoord Ouderen) worden verlengd en versterkt, inclusief aanvullende financiering voor onder andere preventie, arbeidsmarktaanpak, medische preventie en digitale toegang. De exacte invulling van enkele basisfunctionaliteiten wordt nog landelijk uitgewerkt, maar de GGD wordt op meerdere onderdelen als logische uitvoerder of coördinator genoemd.” In lijn hiermee heeft de GGD haar Programmabegroting 2027 aannames m.b.t. AZWA opgenomen. In de afgelopen jaren heeft de GGD op haar FG taken positieve resultaten gerealiseerd en heeft dit onder andere bijgedragen tot de positieve GGD exploitatieresultaten in 2025 en 2024. Het wegvallen van taken leidt enerzijds tot het wegvallen van een deel van het positieve resultaat, maar ook tot het wegvallen van dekking voor directe loonkosten en dekking voor overhead. De GGD heeft geen winstoogmerk, dus het verlies aan positief resultaat is jammer, maar levert in principe verder geen problemen op. De gemiste dekking voor de directe loonkosten en een voor (een deel van) overhead dient wel opgelost te worden.
--	--	--

		Daar forensische artsen een schaars goed zijn en om continuïteit op de andere FG taken te behouden is de GGD er veel aan gelegen om deze mensen in dienst te houden. Daartoe worden momenteel alternatieve inkomstenbronnen onderzocht waarop die FG specialisten ingezet kunnen gaan worden, waarmee de loonkosten en overhead gedekt kunnen worden. Daarnaast speelt de mogelijke ontwikkeling naar een landelijke organisatie een rol waardoor bij doorgang hiervan, landelijk een heel ander speelveld zal ontstaan waarbij FG personeel naar waarschijnlijkheid zal overgaan naar deze landelijke organisatie. Hiermee willen we aangegeven dat er op het gebied van FG dus vele ontwikkelingen spelen, waarbij de achterliggende financiële gedachte is en blijft dat de FG activiteiten in principe kostendekkend moeten zijn. Indien de situatie zich voordoet dat structureel geen of onvoldoende alternatieve opbrengsten worden gevonden om de kosten af te dekken zal dit in principe leiden tot kostenreductie. In de verdere uitwerking van al die ontwikkelingen zal zeker ook de momenteel verlieslatende taak Lijkschouw worden meegenomen. Vooralsnog is dit alles tijdens het opstellen van de Programmabegroting 2027 te prematuur gebleken, maar zal e.e.a. in de loop van 2026 en 2027 duidelijk worden, waarop vervolgens de alternatieven en financiële gevolgen daarvan zullen
--	--	--

Brabant-Zuidoost

		worden bepaald. Zodra bekend zal dit dan aan het bestuur worden voorgelegd, echter is hier op dit moment nog geen nadere planning voor te geven. Voor de volledigheid brengen we tot slot ook nog onder de aandacht dat we m.b.t. FG miv 2024 een samenwerkingsverband met GGD Hart van Brabant (GGD HvB) zijn aangegaan; het Centrummodel Forensische Geneeskunde om hiermee de politieregio Brabant Noord te kunnen bedienen. Naast GGD BZO heeft dus ook GGD HvB een belang hierbij en een stem hierin.
--	--	---

Heeze-Leende	3.1 Uitvoeringskracht en schaalgrootte Heeze-Leende beschikt over een compacte ambtelijke organisatie. De uitvoering en lokale vertaling van landelijke en regionale ontwikkelingen leggen daardoor relatief snel een groot beslag op de gemeentelijke uitvoeringscapaciteit. De raad vraagt de GGD bij de verdere uitwerking en implementatie van beleid en programma's rekening te houden met verschillen in schaal en uitvoeringscapaciteit tussen gemeenten. Tegelijkertijd acht de raad het van belang dat gemeenten in regionaal verband gezamenlijk blijven afstemmen over ambitieniveau, tempo en financiële haalbaarheid, zodat de opdracht aan de GGD realistisch en uitvoerbaar blijft. 3.2 Heroriëntatie kerntaken De raad neemt kennis van de aangekondigde heroriëntatie op taken en de voorgenomen poortwachtersfunctie voor contracttaken. De raad onderschrijft het belang van focus op kerntaken en een toekomstbestendige GGD, maar benadrukt dat keuzes die gevolgen kunnen hebben voor het basisaanbod en/of de gemeentelijke financiën met de gemeenteraad dient te worden besproken. De raad verzoekt het bestuur daarom om de verdere uitwerking tijdig voor te leggen aan de gemeenteraad. 3.3 Financiële druk en bezuinigingsopgave De gemeente Heeze-Leende staat voor een structurele bezuinigingsopgave. In dat licht wordt kritisch gekeken naar stijgende bijdragen aan verbonden partijen, hoe noodzakelijk de onderliggende taken ook zijn. De raad constateert dat de gemeentelijke bijdrage aan de GGD in 2027 en verder opnieuw toeneemt. Hoe wel de raad begrijpt dat loon en prijsontwikkelingen hieraan ten grondslag liggen, verzoekt zij de GGD: blijvend kritisch te zijn op interne efficiëntie, prioritering en fasering van ambities.	De GGD zal raden tijdig meenemen wanneer er concrete plannen zijn om taken toe te voegen of te verwijderen uit het basisaanbod. Met het presenteren van de Programma-begroting 2027 is een sluitende begroting gepresenteerd, met daarin volop aandacht voor kosten en kostenontwikkelingen. Wij begrijpen uw verzoek om ombuigingsvoorstellen uit te werken, echter dergelijke verzoeken herkennen we slechts in beperkte mate in andere ontvangen zienswijzen.
---------------------	--	---

	Wij vragen u, gezien de financiële positie van onze gemeente, in de 2^e helft van 2026 actief met ombuigingsvoorstellen te komen zodat deze meegenomen kunnen worden in de 1e begrotingswijziging voor 2027 van de programmabegroting van de GGD. Daarnaast vragen we een tijdige doorkijk naar 2030 te geven zodat gemeente Heeze-Leende ook de meerjarenraming ook op orde kan houden. 3.4 Indexering en betaalbaarheid De raad constateert dat de indexeringssystematiek voor 2027 is aangescherpt en bestuurlijk is afgestemd binnen de vier grote Gemeenschappelijke Regelingen. Tegelijkertijd blijft zorg bestaan over de verdeling van financiële risico's. Hoewel de systematiek aansluit bij die van de GR, liggen de risico's van lagere inkomsten in de praktijk vooral bij gemeenten, die volledig afhankelijk zijn van het BBP via het gemeentefonds. Gemeenschappelijke Regelingen lopen binnen de huidige systematiek beperkt risico, doordat vooraf wordt geïndexeerd en pas achteraf bij de jaarrekening wordt gezien of bijstelling mogelijk is. Hierdoor kunnen financiële tegenvallers vooral bij gemeenten neerslaan, terwijl GR'en ruimte houden via hogere indexaties. De raad acht dit, vanuit solidariteit en de rol van de GR als verlengstuk van gemeentelijke taken, onwenselijk. De raad verzoekt daarom om gezamenlijk te komen tot een transparant en evenwichtig proces met betere risicodeling en tijdige bijsturing, dat aansluit bij de financiële realiteit van gemeenten.	Acties om besparingsvoorstellen uit te werken zullen worden genomen zodra een voltallig bestuur overgaat tot het vaststellen van een besparingsopdracht. Een dergelijke opdracht is momenteel niet aan de orde. Na zorgvuldige afwegingen in het onderzoek indexeringsmethodiek 4GR, waarin de deelnemers van de 4GR zijn meegenomen, heeft het bestuur in het overleg van april 2026 besloten om in te stemmen met het handhaven van de bestaande indexeringsmethodiek, met een aantal aanscherpingen. Wij beschouwen hiermee het onderzoek en besluitvorming van de indexeringsmethodiek als afgerond en zullen conform die besluitvorming handelen.
Helmond	Financiële krapte van gemeenten vraagt om realistisch begroten Wij willen u wijzen op het feit dat de GGD over de jaren 2023, 2024 en 2025 een (zeer) hoog positief resultaat laat zien op publieke gezondheid (1,2 miljoen in 2023 en 1,6 miljoen in 2024, 2 miljoen in 2025). Dit blijkt grotendeels te wijten aan incidentele zaken. Toch wil de gemeenteraad de GGD verzoeken om zeer realistisch te begroten. De financieel kritieke situatie van gemeenten leidt tot scherpe en onomkeerbare keuzes in onder andere het sociaal domein.	Met het presenteren van de Programma-begroting 2027 is een sluitende begroting gepresenteerd, met daarin volop aandacht voor kosten en kostenontwikkelingen. De begroting is, in lijn met de bestuurlijke overlegcyclus, opgesteld in januari – februari 2026, ruim voor aanvang van het begrotingsjaar, op basis van de kennis zoals destijds

	Middelen die als gevolg van een positief resultaat terugvloeien naar de gemeente, kunnen niet meer gebruikt worden voor de posten waar eerder bezuinigd is. Indexering <i>Uitkomsten evaluatie indexeringsmethodiek 4 GR zijn verwerkt</i> De zienswijze op de ontwerp programmabegroting 2026 verzocht de GGD en de andere regionale verbonden partijen om de indexeringsmethodiek gezamenlijk te onderzoeken en aan te passen. Deze evaluatie vond in 2025 en 2026 plaats en de uitkomst hiervan is verwerkt in de ontwerp programmabegroting 2027. Op basis van de evaluatie is de bestaande indexeringsmethodiek aangescherpt. U geeft aan dat daarbij meer nadruk is gelegd op: • Het jaarlijks monitoren van de werkelijke loonkostenontwikkelingen • Het zorgvuldig omgaan met eventuele afwijkingen • Het hanteren van duidelijke bandbreedtes voor de omvang van de algemene reserve. Deze aanscherpingen moeten bijdragen aan een duurzame, financieel stabiele en voorspelbare indexeringsystematiek voor zowel de 4 GR-en als de deelnemende gemeenten. Wij danken u voor de uitwerking hiervan. Desondanks constateren wij dat het verschil tussen de beschikbare ruimte voor indexering en de benodigde ruimte voor indexering door de gemeenschappelijke regelingen steeds verder oploopt in het nadeel van onze gemeente. Uiteindelijk worden hierdoor de externe	bekend, maar ook met aannames en onzekerheden (zoals die met betrekking tot toekomstige CAO ontwikkelingen). Dit alles meenemende heeft de GGD een zo realistische mogelijke begroting gepresenteerd. In het door u genoemde onderzoek van de indexeringsmethodiek zijn alternatieven onderzocht, waaronder de methodiek die voor gemeenten wordt toegepast. De deelnemers zijn hierbij betrokken geweest. De afwegingen die vervolgens zijn gemaakt heeft tot het besluit geleid om de bestaande indexeringsmethodiek te handhaven met daarbij, zoals u ook al aangeeft, een aantal aanscherpingen. Wij beschouwen hiermee het onderzoek en besluitvorming van de indexeringsmethodiek als afgerond en zullen conform deze besluitvorming handelen.
--	---	--

	verplichtingen groter dan het totale budget van de gemeente. Dat is onhoudbaar. Wij achten beleidsmatige keuzes door uw bestuur daarom noodzakelijk. Anders zal de gemeente genoodzaakt zijn om bijvoorbeeld minder producten af te nemen of op een andere manier de druk van de GR-en op de begroting te verminderen. CAO SGO Per 31 maart loopt de huidige CAO SGO af. Gezien onduidelijkheid over mogelijke uitkomsten is de indexering voor lonen cf. de afgesproken indexeringsmethodiek 4 GR in de ontwerp programmabegroting opgenomen. In principe is de verhoging meegenomen in de vorm van de indexering en wordt er jaarlijks geëvalueerd. Gezien de bovengenoemde nieuwe afspraken over de indexeringsmethodiek, gaan wij ervanuit dat een eventuele meerkosten als gevolg van de CAO SGO opgevangen wordt binnen de algemene reserve van de GGD BZO. Met inachtneming van bovenstaande aandachtspunten stemt de gemeenteraad van Helmond in met de ontwerp programmabegroting 2027	Gezien het moment van opstellen van de begroting (ruim een jaar voor afloop van de huidige CAO SGO) en daarmee de onzekerheid over de uitkomsten van een nieuwe CAO SGO is in de begroting de indexering van de loonkosten conform de afgesproken methodiek verwerkt. Indien in de loop van 2027 blijkt dat de eventuele meerkosten van een nieuwe CAO in beperkte en voor het bestuur acceptabele mate zullen afwijken van de aannames zoals opgenomen in de begroting zullen deze meerkosten binnen de algemene reserves worden opgevangen.
--	---	--

Laarbeek	Geen zienswijze	
Nuenen	Ten aanzien van de ontwerp programmabegroting 2027 constateren wij dat deze een actualisering is van de begroting 2026, met een geraamde kostenindexering van 2,775%, conform de geldende methodiek. Wij merken op dat de financiële gevolgen van de heroriëntatie van de GGD nog niet in deze begroting zijn verwerkt en in 2026 nader worden uitgewerkt. Wij verzoeken om tijdige en duidelijke inzichtelijkheid in deze effecten. Terughoudend financieel beleid Net als vorig jaar, staan gemeenten nog steeds voor grote financiële uitdagingen. Dit geldt ook voor onze gemeente. Onze begroting laat niet toe dat we alles wat we zouden willen, kunnen oppakken, hoe onwenselijk dit ook is. Onze gemeente moet keuzes maken en prioriteiten stellen. Het kan niet anders dan dat de Gemeenschappelijke Regelingen waaraan wij deelnemen, zoals de GGD, hier ook aan bijdragen en hun verantwoordelijkheid nemen. Daarom verzoeken wij u om, gezamenlijk met alle 21 gemeenten, bij het vaststellen van de begroting en de meerjarenbeleidsvisie, scherpe keuzes te maken en te prioriteren, zodat de inwonersbijdrage de aankomende jaren niet verhoogd hoeft te worden. We begrijpen de uitdagingen waar de GGD voor staat en dat het zeer lastig is om te besparen. Desondanks doen wij deze oproep, mede gezien de oproep van de VNG en het principe van trap-op-trap-af, waarbij de gemeenten niet alleen de zware bezuinigingen kunnen	Met het presenteren van de Programmabegroting 2027 is een sluitende begroting gepresenteerd, met daarin volop aandacht voor kosten en kostenontwikkelingen. In het geval dat de heroriëntatie leidt tot materiele afwijkingen van deze begroting waarop aanpassing van de gemeentelijke bijdragen benodigd is, zal dit leiden tot een begrotingswijziging die vervolgens zo tijdig en inzichtelijk mogelijk voor zienswijze zal worden voorgelegd. Wij begrijpen uw verzoek om kritisch te blijven op kosten en aandacht te hebben voor besparingen. Een kritische houding mag u verwachten en blijven wij ook innemen. Verzoeken tot het doen van besparingen herkennen we slechts in beperkte mate in andere ontvangen zienswijzen. Acties, zoals het uitwerken van besparingsscenario's, zullen worden genomen zodra het bestuur besluit tot het vaststellen van een besparingsopdracht. Een dergelijke opdracht is momenteel niet aan de orde.

	dragen. Hierdoor moet er ook gekeken worden naar het verlengd lokaal bestuur en verwachten we van verbonden partijen dat zij kritisch zijn op hun kosten.	
Oirschot		
Reusel-De Mierden	Geen zienswijze	
Someren	Wij verzoeken het Algemeen Bestuur van de GGD om met de ontwerp programmabegroting 2027 in te stemmen.	Wij danken u voor uw positieve zienswijze.
Son en Breugel	Geen zienswijze	
Veldhoven	Geen zienswijze	
Valkenswaard	In de vergadering van 21 mei 2026 is de Ontwerp Programmabegroting 2027 van uw organisatie door de gemeenteraad behandeld. Wij hebben besloten dat deze begroting voor ons aanleiding is om een zienswijze in te dienen. Wij verzoeken u om ons besluit te betrekken bij vaststelling van de definitieve begroting. De gemeenteraad van Valkenswaard constateert dat de ontwerp programmabegroting 2027 een actualisering van de begroting van 2026 is, waarin enkele ontwikkelingen zijn verwerkt: • Een raming van de algemene index voor 2027 voor loonkosten en materiële kosten van 2,775% • Een raming van het volume contracttaken Publieke Gezondheid (PG) voor gemeenten • De rijksmiddelen voor de uitvoering van de Covid-19 vaccinatiecampagnes • De uitkomsten van de evaluatie van de indexeringsmethodiek 4GR. Zoals in de aanbestedingsbrief staat zijn er twee belangrijke ontwikkelingen die nog niet verwerkt zijn in deze programmabegroting: • De verdere gevolgen van de heroriëntatie van het takenpakket van de GGD BZO • De impact van de per 31 maart aflopende CAO Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (SGO).	

Brabant-Zuidoost

	De raad vraagt aandacht voor tijdige bekendmaking van de financiële (meerjarige) impact van deze twee ontwikkelingen door middel van wijzigingsvoorstellen op deze begroting 2027.	In het geval dat de heroriëntatie dan wel impact van een nieuwe CAO leidt tot materiele afwijkingen waarop aanpassing van de gemeentelijke bijdragen benodigd is, zal dit leiden tot een begrotingswijziging die vervolgens voor zienswijze zal worden voorgelegd.
Waalre		